

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

כבוד השופט רמי חיימוביץ

לפני

מבקשים/תובעים

1. דוד מירום

2. רן מירום

נגד

משיבות/נתבעות

1. LG ELECTRONIC INC

2. פיליפס רויאל

3. LG PHILIPS (נמחקה)

4. סמסונג אלקטרוניקס (נמחקה)

5. סמסונג דיספליי

6. טושיבה

7. פנסוניק

8. HITACHI

9. צ'ונגוואה פיקצ'ר טאבס (נמחקה)

1

2

עו"ד אורי ברעם, עו"ד יוקי שמש

ב"כ המבקשים

3

עו"ד יוסי אשכנזי, עו"ד חיים מכלוף, עו"ד אור דיסקין

ב"כ המשיבה 2

4

עו"ד טל מישר

ב"כ המשיבה 8

5

פסק דין בתביעה נגד משיבות 2 ו-8

6

1. שתי בקשות לפי סעיף 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2016, לאישור

7

שני הסדרי פשרה – אחד מול משיבה 2 (פיליפס) ושני מול משיבה 8 (היטאצ'י).

8

2. התביעה נגד משיבות 3, 4 ו-9 נמחקה, אך התביעה נגד משיבות 1, 5, 6 ו-7

9

ממשיכה להתנהל, דבר המחייב זהירות מסוימת בקביעות ובמסקנות. עניינו של

10

ההליך נדון במספר רב של החלטות ופסקי דין שעסקו בסוגיית ההמצאה, אך התייחסו

11

גם לנסיבות ולמחלוקות, ודי להפנות לפסקי דינה של כב' השופטת ברון ברע"א

12

Royal Philips 1152/20 נ' לנואל (20/7/2021), וברע"א Hitachi 1229/22 נ' מירום

13

(8/8/2022), שהיה האחרון בסדרה ואפשר קידום הדיון בבקשת האישור עצמה.

14

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

התובענה וטענות הצדדים

- 1
- 2 3. עד לעשור הראשון של שנות ה-2000 מסכי הטלוויזיה והמחשב היו עבי כרס
3 וטלפונים שימשו לדיבור, ולא היה להם מסך כלל. המסכים ה"עבים" התבססו על
4 טכנולוגיה של קרן אלקטרוניים שנורתה מתוך שפופרת קרן קתודית (Cathode Ray
5 Tube או בקיצור CRT), שהייתה רכיב מרכזי באותם מסכים. חידושי הטכנולוגיה
6 שינו את שיטת ההקרנה ומאפשרים מסכים דקים ודקיקים, והמסכים העבים נושא
7 התביעה הם היום, בעיקר, פריט אספנות או זיכרון נוסטלגי שאנו מראים לילדינו.
- 8 4. המשיבות הן חברות זרות שעיסוקן בתחום האלקטרוניקה. המבקשים טוענים
9 כי בשנים 1995 עד נובמבר 2007 היו המשיבות שותפות בקרטל בינלאומי לתיאום
10 מחיריהם של שפופרות קתודיות, דבר שהוביל לעליית מחירי השפופרות, ובהתאמה
11 לעלייה במחירי המסכים בהם שולבו, ושנמכרו לצרכנים. המבקשים טענו כי התנהלות
12 זו מהווה הסדר כובל, ומקנה לתושבי המדינה שנפגעו מעליית מחירי המסכים עילת
13 תביעה לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (ובשמו הקודם – חוק ההגבלים
14 העסקיים). הנזק לתושבי המדינה הוערך בחוות דעת מומחה שצורפה לתביעה ב-
15 637,000,000 ₪ (משוערך למועד התביעה), אך בהמשך, בהתאם למידע ומסמכים
16 שהתקבלו, הופחת הנזק הנומינלי ל-257,000,000 ₪, והנזק המשוערך להיום הוערך
17 ב-575,000,000 ₪ (חוות דעת המומחה, חנן שרון, מפברואר 2023, שצורפה לתגובת
18 המשיבים לתשובות המשיבות לבקשת האישור). הגשת התביעה ב-2014, באה על רקע
19 חשיפת הקרטל בחו"ל, שבעקבותיה התנהלו הליכים פליליים, מנהליים, ואזרחיים
20 ברחבי העולם, וחלק מהמשיבות חויב לשלם קנסות גבוהים (לפירוט חלק מההליכים
21 ראו פסקי הדין שהוזכרו למעלה, וכן החלטה מ-19/12/2021). המבקשים מבקשים
22 להסתמך על החלטות אלו, המהוות, לטענתם, ראיה לכאורה לקיומם של קרול ונזק,
23 והודאת בעל דין של חלק מהמשיבות כי היו צד לקרטל.
- 24 5. סוגיית מתן היתרי המצאה מחוץ לתחום למשיבות וההליכים המקדמיים ארכו
25 מספר שנים, והסתיימו רק במהלך 2022, ולאחריה השיבו המשיבות לבקשת האישור,
26 והמבקשים הוסיפו תגובה לתשובה. בכך לא היה סוף פסוק, שכן התגובה לתשובה
27 כללה, בין השאר, חוות דעת חדשה ומידע, מסמכים והחלטות מחו"ל, שנוצרו לאחר
28 הגשת התביעה ולא נכללו בבקשת האישור המקורית. המשיבות טענו כי מדובר
29 בהרחבת חזית אסורה, המבקשים טענו כי מדובר במידע ידוע שהוא חלק מחזית
30 המחלוקת. הצדדים קיבלו אמנם את המלצתי כי המבקשות ישלימו טיעון לגוף
31 הדברים ויטענו להוצאות, אך יודגש כי דרך המלך במקרים מסוג זה, שבהם הליכי
32 ההמצאה נמשכים זמן רב, היא שבתום הליכי ההמצאה, ולפני הגשת תשובות, יבקש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

- 1 המבקש לעדכן את בקשת האישור ולהתאימה להתפתחויות, וכך יוכלו המשיבות
2 להשיב לכלל הטענות המסמכים וההחלטות שברצונו להציג בפעם אחת, ללא צורך
3 במסמכים נוספים ובהשלמות טיעון.
- 4 6. לגוף הדברים – המשיבות כולן כפרו בכלל טענות המבקשים, הן מבחינה
5 עובדתית והן מבחינה משפטית. הדברים פורטו בהרחבה בבקשות, בתשובות,
6 ובהחלטות שעסקו בהליכי ההמצאה שנמשכו שנים רבות.
- 7 7. פיליפס והיטאצ'י טוענות (בדומה ליתר המשיבות) כי לתובענה נגדה אין יסוד
8 עובדתי או משפטי ודינה דחייה. בכלל זה נטען כי אין תחולה לדין הישראלי ולא ניתן
9 להחיל את חוק התחרות על התנהלות חברות זרות שאין לה קשר לישראל ולא נועדה
10 לפגוע בתחרות בישראל; כי לא הוצגה תשתית ראייתית לקיומו של הקרטל הנטען,
11 ובוודאי למעורבות פיליפס והיטאצ'י באותו קרטל; כי אין משקל משפטי או עובדתי
12 לקביעות שנקבעו בהליכים בחו"ל; כי אין ראיה שהקרטל הנטען גרם לעליית מחירים
13 (over charge) של המסכים בעולם, ובוודאי בישראל או שנגרם נזק לציבור בישראל;
14 כי חוות הדעת של המבקש רצופות שגיאות עובדתיות ומתודולוגיות; כי התביעה
15 התיישנה ולמצער הוגשה בשיהוי רב, בחלוף שבע שנים פחות שלושה ימים בלבד,
16 לאחר חשיפת הקרטל ב-2007 ושנים רבות מן האירועים הנטענים בתביעה.
- 17 8. פיליפס מוסיפה טענות הגנה ייחודיות, ובכלל זה: פיליפס עצמה לא הודתה
18 במעורבות בקרטל, ואין קביעה של רשויות האכיפה בחו"ל כי הייתה צד לקרטל;
19 הקביעות אליהן מפנים המבקשים עוסקות, לכל היותר, בחברות בנות של פיליפס
20 שפעלו כישויות משפטיות נפרדות ועצמאיות. עקרון האישיות המשפטית הנפרדת
21 מבדיל בין פיליפס ובין חברות הבנות, והמבקשים אינם יכולים לעקוף את מסך
22 ההתאגדות ולתבוע את פיליפס בגין מעשיהן; אחת מחברות הבנות היא מיזם משותף
23 עם חברה אחרת, שפיליפס החזיקה בו -50% מהמניות, ולא ניתן לייחס לפיליפס
24 אחריות למעשיה. למצער יש לצמצם את שיעור השפעתה על הקרטל; על-פי קביעות
25 הנציבות האירופית, החברות הבנות של פיליפס לא היו מעורבות בקרטל במשך מחצית
26 התקופה הנטענת, כך שגם אם ניתן לייחס להן אחריות, השפעתן פחותה משמעותית
27 מיתר המשיבות.
- 28 9. ואילו היטאצ'י טוענת, בעיקר, לגבי חלקה בשוק, בשנים הרלוונטיות, ואף
29 הגישה נספח סודי לגבי חלה בשווקים העולמיים הרלוונטיים (18/7/2023).
- 30 10. כל אחד מהצדדים סבור כי הדין והעובדות עימו, אך לאחר הגשת התשובה
31 והתגובה, ושמיעת הערות המותבים השונים שעסקו בהליך, החליטו לנהל מו"מ,
32 במסגרתו נשקלו הסיכונים והסיכויים המשפטיים הכרוכים בהליך, ובסופו הגיעו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

1 למסקנה כי טובת העניין והחסכון במשאבים מצדיקים הסדרת מלוא המחלוקות
2 והפלוגתאות שבניהם על דרך הפשרה, והגישו בקשות לאישור הסדרי הפשרה. מובהר
3 כי המו"מ מול כל אחת מהמשיבות נערך בנפרד, וכי הסכמי הפשרה הוגשו בנפרד,
4 ופורסמו בנפרד, וכי חיובי המשיבות נפרדים. איחודם הוא לצורך החלטה זו בלבד.

5 עיקרי הסדר הפשרה

6 11. הגדרת הקבוצה: "כל מי שרכש בישראל שפופרת קתודית או מוצר שבו שולבה
7 שפופרת קתודית (בין היתר- מכשיר טלוויזיה או צג מחשב), בתקופה שתחילתה ביום
8 1.3.1995 (לכל המאוחר) וסיומה ביום 25.11.2007".

9 12. פיצוי לחברי הקבוצה: פיליפס תפצה את חברי הקבוצה בסכום כולל של
10 3,750,000 דולר ארה"ב (כ-13,950,000 ₪). היטאצ'י תפצה את חברי הקבוצה בסכום
11 כולל של 1,960,000 דולר ארה"ב (ע-7,291,200 ₪). סכומים אלו זה משקפים את חלקן
12 היחסי בנזק הנתבע בתובענה, כולל מקדם סיכון ופשרה.

13 13. נוכח הזמן הרב שחלף מאז הסתיים הקרטל הנטען לא ניתן לאתר את חברי
14 הקבוצה, וממילא מדובר ברוב מכריע של אזרחי המדינה, ולכן הוסכם כי סכומי
15 הפשרות יועברו לקרן לניהול ולחלוקת כספים שהוקמה מכוח סעיף 27 לחוק
16 תובענות ייצוגיות.

17 14. מסמכים ומידע: המשיבות התחייבו להעביר למבקשים מסמכים מהותיים
18 מהתביעה הייצוגית שהוגשו בחו"ל (כולל בארה"ב), וכן להנחות את באי כוחן
19 המייצגים בחו"ל לסייע לב"כ המבקשים, לשוחח עמם ולהשיב לשאלותיהם, הכול
20 באופן ובהיקף סבירים, מידת האפשר בכפוף לדיון, וכמפורט בהסכמי הפשרה. הובהר
21 כי חיובי המשיבות בעניין זה הם חיובי השתדלות ולא חיובי תוצאה וכי לא תועלה על
22 ידי המבקשים טענה לביטול ההסכם בשל אי עמידה בהם. המבקשים יעשו שימוש
23 במסמכים ובמידע שימסרו לידיהם אך ורק לצרכי התובענה דנן.

24 15. ויתור על תביעות ומעשה בית דין: פסק הדין יהווה מעשה בית דין כלפי כל
25 חברי הקבוצה, לגבי כל טענה ו/או דרישה ו/או זכות ו/או עילה הנובעים ו/או הכרוכים
26 עם איזו מהטענות ו/או הדרישות הכלולות בכתבי הטענות מטעם מי מהצדדים, או כל
27 עילה אחרת הנובעת מהקרטל. המבקשים רשאים להמשיך בבירור בקשת האישור כנגד
28 יתר המשיבות. אחריות המשיבות נפרד זו מזו ומחלקן של המשיבות האחרות.

29 פרסום והתנגדויות

30 16. ההסכם פורסם ב- 14/8/2023.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

17. לא הוגשו התנגדויות. 1

הודעת היועצת המשפטית לממשלה והתייחסות הצדדים 2

18. ב- 18/12/2023 הוגשה הודעה בהתאם לסעיף 18(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, ולפיה הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים ביקשו להביע עמדתם באשר לבקשת הצדדים להימנע ממינוי בודק. ההודעה התייחסה לשני הסכמי הפשרה מול המשיבות 2 ו- 8. הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים סבורים כי בנסיבות המקרה דנן ראוי למנות בודק לבחינת הגינותו וסבירותו של הסדר הפשרה בשל שלושה טעמים עיקריים: (א) סכום הפשרה מבוסס על נתונים כלכליים אשר בחינתם מצריכה מומחיות שאינה משפטית. (ב) קיים פער גדול בין סכום הנזק הנטען בבקשה לאישור תובענה ייצוגית לבין סכום הפיצוי בהסדר הפשרה (כ- 2.5% למשיבה 2, ו-3.7% לשני ההסדרים יחד), והיעדר נתונים מספיקים לצורך הבנת הבסיס לסכום הפיצוי עולה צורך במינוי בודק. (ג) קיימת חשיבות במקרה דנן למינוי בודק נוכח ההשלכות האפשריות של הסדר פשרה זה על הסדרי פשרה עתידיים עם המשיבים הנוספים בהליך שכן מדובר בהסדרי פשרה ראשוניים בתיק שבהשוואה אליהם יבחנו יתר הסכמי הפשרה שיושגו. יוער כי בפירוט הסכומים בהתייחסות היועמ"ש נפלה טעות, והם שונים במידת מה מהסכומים הנכונים שפורטו כאן. 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

19. המבקשים השיבו שאין מקום למנות בודק, ממספר טעמים, ובכלל זה, סכום הפשרה משקף את הסיכויים והסיכונים שבניהול התביעה נוכח הסוגיות המורכבות העומדות בבסיס טענות הצדדים; השלב הטרומי בו מצוי ההליך ובעיקר נוכח טענות ההגנה הייחודיות של פיליפס בהן בודק לא יוכל להכריע; בחינת סבירות הסכם הפשרה מצריכה מומחיות משפטית שבודק לא יוכל להכריע בה והיא מצויה בתחום מומחיותו של בית המשפט; העובדה כי סכום הפשרה עתיד להיות מועבר כתרומה למטרה ציבורית ומשכך מדובר במנגנון תשלום פשוט המייתר את הצורך בבחינת גודל הקבוצה, הרכבה ומנגנון התשלום ולבסוף נוכח החשיבות להבטחת יעילות המנגנון לאישור הסדר פשרה בידי בית המשפט כאשר מינוי בודק במקום בו לא נדרש עלול לסרב ולהאריך את הדיון בבקשות לאישור הסדרי פשרה ראויים. 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

20. המשיבות שותפות לעמדת המבקשים וסבורות כי עמדת היועמ"ש אינה מביאה בחשבון את נסיבות העניין ואת השיקולים הרלוונטיים שנקבעו בפסיקה ולכן שגויה. פיליפס מוסיפה כי הפשרה טובה בכ-67% מהפשרה שהושגה בארה"ב (בהתאמת הנתונים). 27 28 29 30

הסכמי הפשרה מאושרים 31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

21. סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין".
22. קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ובכלל זה קיומו של קרטל, היקפו, מעורבותן של המשיבות בקרטל וחלקן היחסי בקרטל ובשוק, השפעת הקרטל על צרכנים עקיפים וזכותם של צרכנים עקיפים לסעד, תחולת הדין הישראלי על קרטל בחו"ל, ותחולתן ויישומן של דוקטרינת ההשפעה ודוקטרינת היישום, שטרם נדון בישראל, השפעתו של הקרטל הנטען במדינת ישראל והשאלה אם גרם לעליית מחירי המסכים, ואם כן באיזה שיעור, וכפועל יוצא קיומו של נזק לחברי הקבוצה ושיעורו.
23. השאלה היא אפוא האם ההסכם הוא לטובת חברי הקבוצה, וסוגיה זו כרוכה בשאלת הצורך מינוי הבודק או הפטור ממנו. אקדים ואומר כי מצאתי לפטור ממינוי בודק, וכי בנסיבות העניין הסכם הפשרה הוא לטובת חברי הקבוצה. אוסיף כי באופן כללי סיומם של הליכים מסוג זה, שעוסקים במעשים שאירעו לפני שנים רבות, בפשרה מוקדמת ככל הניתן הוא גם הדרך היעילה וההוגנת להכרעה, הן מבחינת חברי הקבוצה (שממילא לא יזכו להשבה ישירה), הן מבחינת תכלית חוק תובענות ייצוגיות, והן מבחינת התועלת הציבורית והעומס על בתי המשפט. אמנם אין לתגמל מצב שבו הליכים מתעכבים שנים ארוכות בסוגיית ההמצאה, ואז מסתיימים בסכום מופחת משום ש"ההליך ישן" או שהעוול קרה מזמן, ברם לא ניתן להתעלם מהשפעת הזמן, מעלויות ההליכים למערכת הציבורית, ויש לשקול בכל מקרה לגופו אם טובת חברי הקבוצה היא בקבלת פיצוי מוקדם ומובטח בפשרה, או פיצוי פוטנציאלי גבוה יותר, אך מאוחר ומסוכן בפסק דין. במקרה הנוכחי הפשרה עדיפה.
24. בתמצית, ומבלי לקבוע קביעות סופיות לבעלי הדין הנותרים, אומר כי המבקשים הציגו סוגיה חשובה וראויה לכאורה, וכי יש בהליכים הזרים שהוצגו כדי לחזק את טענתו לקיומו של קרטל, ולכך שהקרטל גרם לעלייה במחירי ה-CRT בעולם, וכתוצאה מכך פגע בתחרות ובצרכנים. המשיבות טוענות כי הקביעות בחו"ל חסרות משקל, וכי על המבקש להוכיח מחדש קיומו של קרטל. אין זה המקום לדון בטענות אלו, אך נזכור שלמרות שההליך ישן מאוד אנו בשלב בקשת האישור, בו די בראיות לכאורה לקיומם של קרטל ושל נזק, וכי הצרכן הישראלי מצוי בעמדת נחיתות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

- 1 משמעותית מול תאגידי הענק מחו"ל (פער שהתובענה הייצוגית נועדה לאזנו, במידת
2 מה) דבר שעשוי להשפיע על משקל הראיות הנדרש לאישור. יתרה מכך, קשה לקבל
3 מצב שבו צרכנים בארה"ב, באיחוד האירופי ובמדינות נוספות, מקבלים פיצוי, בין
4 בשל פעילות נמרצת של רשויות התחרות במדינות אלו, ובין בשל כוחן הכלכלי של
5 אותן המדינות, בעוד שתושבי ישראל לא יזכו לפיצוי מן הסיבות ההפוכות.
- 6 25. עם זאת, בפני המבקשים ניצבות מספר משוכות גבוהות, יקרות וארוכות, על
7 מנת שיצליחו להביא פיצוי לקבוצה.
- 8 26. ראשית, גם אם התובענה תאושר כיייצוגית על בסיס פסקי הדין בחו"ל, עדיין
9 יהא על המבקשים להוכיח את הקרטל, תכניו, היקפו, חלקה של כל משתתפת בקרטל,
10 והשפעתו על שוק המסכים העולמי. מדובר במעשים שנעשו בחו"ל לפני שנים רבות,
11 ונטל ההוכחה להוכחת הסדר כובל, במקום שבו רשויות הישראליות לא ביצעו חקירה,
12 הוא נטל לא מבוטל.
- 13 27. שנית, על מנת להצליח בתובענה נדרשת הכרעה עקרונית בנוגע לתחולתו של חוק
14 התחרות הכלכלית הישראלי על חברות זרות המתנהלות בחו"ל. הקושי בהחלת חוק
15 מקומי על חברות המתנהלות במדינה ולעתים במספר מדינות זרות, לפי מערכות
16 חקיקה שונות, ברור ומובן. אולם עם התפתחות הסחר הבינלאומי, נתגלה כי לפעילות
17 אנטי תחרותית במדינה אחת עשויה להשפיע על התחרות והמחירים במדינה אחרת,
18 ולכן פותחו דוקטרינות ההשפעות ודוקטרינת היישום המאפשרות החלה אקס-
19 טריטוריאלית מוגבלת של דיני ההגבלים העסקיים.
- 20 28. קיימים אמנם "רמזים" למכביר לכך שדוקטרינות אלו, שאומצו ברוב שיטות
21 המשפט, ימצאו מקומן גם במשפט הישראלי, אך סוגיה זו עדיין לא הוכרעה (רע"א
22 6646/19 ד.ל.פ.י. נ' MAN (12/10/2021); רע"א UBS 7787/21 נ' גרטלר
23 (6/4/2022)), ובעיקר לא נקבעו התנאים להחלתן. כך, למשל, סביר שלא כל השפעה
24 אגבית ושולית על השוק הישראלי תצדיק החלה אקס-טריטוריאלית של החוק
25 הישראלי, וכי המבקש יידרש להוכיח כוונה להשפיע ישירות על השוק הישראלי,
26 ובקרטל שלא כוון לישראל – השפעה מהותית על השוק (השוו: החלטת הממונה על
27 ההגבלים העסקיים "קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים,
28 התשמ"ח-1988 בדבר הסדר כובל בין יצרניות מסדרי מתח מבודדי גז (16/9/2013),
29 שם הקרטל כוון לשוק הישראלי; ת"צ (מחוזי מרכז) 31367-09-16 ד.ל.פ.י. נ' MAN
30 (החלטה מ-8/9/2019, שבוטלה בבית המשפט העליון, אך סקרה את דוקטרינת
31 ההשפעות ואימצה אותה למשפט בישראל), ועמדת היועמ"ש שהוגשה לבית המשפט
32 העליון באותו עניין; ת"צ (מחוזי מרכז) 16038-10-21 ברק נ' Master Card

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

1 ; ומאמרן המקיף של תמר אינדיג ומיכל גל "דוקטרינת ההשפעות כבסיס
2 לתחולה חוץ-טריטוריאלית של חוק התחרות" עיוני משפט מה 317 (2022)).

3 29. שלישית, מוטל על המבקשים הנטל להראות כי הקרטל השפיע (כנראה השפעה
4 מהותית) על התחרות ועל המחירים בישראל, ולהוכיח מה שיעורה של אותה השפעה.
5 המבקשים מעלים טענות כבדות משקל, מציגים חוות דעת כלכליות, וטוענים כי עליית
6 מחירי ה-CRT, שהיא רכיב מרכזי ויקר במסכים, מובילה בהכרח לעליית המחיר
7 שמשלם הצרכן בישראל על המוצר הסופי. טענה זו נשמעת אמנם סבירה והגיונית, אך
8 המשיבות טוענות כי מסקנת המבקש אינה מתחייבת המציאות, שכן מחיר המוצר
9 הסופי לצרכן מושפע ממכלול מרכיבים, ובהם הרווח שגובה כל גורם בשרשרת הייצור
10 והשיווק, התחרות בכל אחד משווקים הרלוונטיים למוצר הסופי (שוק מסכי
11 הטלוויזיה, ושוק מסכי המחשב), והמס שגובה המדינה. לפי גישה זו הפרמיה
12 הקרטליסטית, גם אם קיימת, "נבלעת" בשרשרת הייצור והשיווק, ולא ניתן לזהות
13 איזה חלק ממנה, אם בכלל, "גולגל" לצרכן. כך, למשל, אם שוק מסכי הטלוויזיה
14 בישראל היה בתקופה הרלוונטית שוק משוכלל ותחרותי, עם חנויות רבות, יתכן
15 שהיבואנים או המשווקים ספוגו חלק מעליית המחיר כדי להתחרות על לב הצרכנים.
16 מנגד אם השוק נשלט על ידי מספר מצומצם של רשתות שיווק גדולות, יתכן שהן עצמן
17 ניצלו את הדומיננטיות לרעה והעלו מחירים ללא קשר למחיר היבוא. כך או כך
18 נתקשה לומר איזה חלק במחיר המוצר הסופי, אם בכלל, הושפע מהקרטל ולא
19 מגורמים אחרים. הדיון בטענות אלו הוא דיון כלכלי מורכב, המחייב חקירת מומחים,
20 ואולי מינוי מומחים מטעם בית המשפט, ומובן שלא ניתן לדון בו עתה, ברם המשמעות
21 היא שהדרך להוכחת נזק לצרכן הישראלי היא דרך ארוכה שאינה חפה מסיכונים.

22 30. ניכר אפוא כי לתביעה חוזקות רבות, אך גם סיכונים לא מבוטלים, וכי על מנת
23 שהצרכן הישראלי יזכה לפיצוי נדרשת עוד דרך ארוכה ויקרה. הסדר המתחשב
24 בסיכונים ובסיכויים ומקנה לציבור פיצוי לא מבוטל בזמן קצר הינו הסדר סביר
25 והגיוני. לכך יש להוסיף מספר נתונים אשר מחזקים את הצורך בפשרה ומבהירים את
26 יתרונותיה בנסיבות העניין: אחד, הקרטל נפסק לפני שנים רבות, כך שהתובענה לא
27 תועיל לתיקון העתיד אלא לכל היותר לפיצוי בגין העבר הרחוק. שני, הקרטל לא כוון
28 לשוק הישראלי, ותכלית ההרתעה שביסוד חוק תובענות ייצוגיות כבר הושגה ברובה
29 בפעולותיהן של רשויות התחרות בחו"ל. שלישית, לא ניתן לזהות את חברי הקבוצה
30 ולבצע השבה בפועל. רביעי, מאחר וחברי הקבוצה הם כלל הציבור בישראל, הנזק
31 המקסימלי לכל חבר, אם נקבל את טענות המבקש במלואן, הוא כ-60 שקלים לאדם,
32 וזאת בגין אירועים שקרו לפני שנים ארוכות. כלומר – התועלת לכל חבר בקבוצה
33 אינה גבוהה, וגם שיקול ההרתעה אינו מרכזי, וכל אלו מובילים למסקנה כי סיום

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

- 1 ההליך בדרך של פשרה, שתקנה לציבור הישראלי, באמצעות הקרן, סכום לא מבוטל,
2 הוא הדרך הנכונה והיעילה לטובת חברי הקבוצה.
- 3 31. נותרו שאלת סכום הפשרה ומינוי הבודק, הכרוכות זו בזו (בעיקר בתביעת
4 היטאצ'י). אף שטענות המדינה אינן משוללות יסוד, נמצא כי במקרה הנוכחי יש
5 טעמים טובים ומיוחדים לפטור ממינוי בודק: ראשית, הבודק לא יוכל לאמוד את
6 הסיכונים ואת מקדם הפשרה, ואלו, כאמור, לא מבוטלים וקשורים במחלוקות
7 משפטיות שטרם הוכרעו בדין בישראל. שנית, הבודק יוכל, אולי, לבדוק את היקף
8 מכירות המסכים בשוק הישראלי בתקופה הרלוונטית ואת חלקן של פיליפס והיטאצ'י
9 בשוק, אך יתקשה לבדוק בשלב דיוני זה, טרם נשמעו טיעוני הצדדים ונחקרו
10 המומחים, את מחלוקות הליבה בהליך, כמו שיעור הפרמיה הקרטליסטית, בארץ
11 ובעולם, והיקף גלגולה לצרכן העקיף בישראל. בנוסף יתקשה לבדוק את טענותיה
12 הייחודיות של פיליפס לרבות הטענה כי חלקה בקרטל היה לתקופה קצרה בלבד מבלי
13 לבדוק את כלל הטענות בהליך. מינוי בודק משמעו, בנסיבות הקיימות, מינוי מומחה
14 מטעם בית המשפט לבדיקת כלל טענות הצדדים בהליך, ומאחר ומדובר בקרטל יהא
15 עליו לבדוק ולהכריע כבר עתה לגבי טענות המבקשים ויתר המשיבות שאינן צד
16 להסכמי הפשרה. שלישית, כפי שהבהירו הצדדים, סכום הפשרה מבוסס על פשרות
17 בחו"ל, לרבות הפשרה שאושרה בתביעה דומה בארה"ב, בהתאמה להיקף האוכלוסייה
18 בישראל. רביעית, בשים לב למכלול הנתונים שפורטו למעלה בסוגיית הסדר הפשרה,
19 ובכלל זה התועלת הממוצעת לחברי הקבוצה, סוגיית ההרתעה, וחלוף הזמן, ספק אם
20 מינוי בודק יביא תועלת משמעותית לחברי הקבוצה.
- 21 32. וגם זאת יש לזכור. התארכות ההליכים נבעה, בין השאר, משום שההליך הוגש
22 כהליך אזרחי, על יתרונותיו ומגבלותיו (למשל בסוגיית ההמצאה). אלא שאכיפה
23 אזרחית פרטית אינה הדרך היחידה, ואפילו לא העיקרית, להגנה על צרכנים כשמדובר
24 בפגיעה בתחרות, ובמקרים רבים יש יתרון לאכיפה רגולטורית על ידי רשות התחרות
25 שהיא הגורם המוסדי בעל המומחיות המקצועית וסמכויות החקירה הרלוונטיות,
26 בעוד שלפני בית המשפט אין אלא את הנתונים שהביאו הצדדים (ע"א 4120/20 נאור
27 נ' תנובה (20/3/2023)). רשויות המדינה בחרו, משיקוליהן, שלא לעסוק בקרטל הזר,
28 לא חקרו את המשיבות, לא פנו לרשויות חקירה בעולם לקבל מידע ונתונים על הקרטל
29 והשפעתו, לא בחנו את השפעת הקרטל על הציבור בישראל, וממילא לא אכפו את חוק
30 התחרות. ניתן אמנם להבין את רצונן למנות בודק שיבחן את הדברים במסגרת ההליך
31 האזרחי, אך גם לתהות מדוע לא עשו כן במסגרת הסמכויות שהקנה להן המחוקק.
- 32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

33. נוכח כל אלו ניתן פטור ממינוי בודק. הפיצוי משקף אמנם אחוז נמוך מהנזק
הנתבע, אך סכום התביעה מבוסס על הערכת המבקשים שמוכחשת על ידי המשיבות,
ואין כל ודאות שהמבקשים יצליחו להוכיח את מלוא הנזק הנתבע (או נזק בכלל).
לפיכך נמצא כי הסדרי הפשרה, לרבות הסכומים שהוסכמו בהם, הוגנים, סבירים,
מתחשבים בעניינם של חברי הקבוצה, משקפים את נסיבות ההליך ואת הסיכונים,
תואמים את יעדי חוק תובענות ייצוגיות, ומהווים את הדרך היעילה וההוגנת
להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין. מטעמים אלו כולם הסדרי הפשרה מאושרים.

8 **גמול, שכר טרחה והחזר הוצאות**

34. הצדדים בתביעת פיליפס המליצו על גמול בסך \$ 10,000, + מע"מ ככל שיידרש,
לכל מבקש; על שכר טרחה בסך \$ 700,000 (כ-18.7% מהפיצוי לקבוצה) + מע"מ,
לב"כ המבקשים; ועל החזר הוצאות משפט בסך \$ 30,000 בתוספת מע"מ. ואילו
בתביעת היטאצ'י הומלץ על גמול בהיקף דומה, שכ"ט בסך \$ 332,906 (כ-17%
מהפיצוי לקבוצה) + מע"מ, והוצאות בסך \$ 40,000 ומע"מ.

35. שיעורים אלו תואמים את מה שנקבע בע"א 2046/10 עזבון המנוח שמש נ'
רייכרט, פ"ד סה(2) 681 (2012), אם כי, כפי שהובהר לאחרונה ברע"א 2957/17
סופרגז נ' שוורצמן (17/3/2024), הם אינם מחייבים, ואת השיקולים שנמנו בסעיפים
22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות. התביעה העלתה סוגיה ציבורית חשובה, ואם
תתקבל משמעות הדבר שהקרטל השפיע על יוקר המחייה של כל אדם בישראל.
המבקשים נטלו סיכון לא מבוטל והוציא הוצאות ניכרות. והעמל שעמלו באי כוחם
במשך השנים הארוכות בהן התברר ההליך עד-כה (סופו מי ישורנו) רב. בנסיבות אלו,
ובהתחשב בתועלת לציבור, הסכומים סבירים ומשקפים את השקעת המבקש ובאי
כוחו ואת השיקולים שנקבעו בחוק ובפסיקה.

36. אוסיף כי אחד החששות המרכזיים בתובענה ייצוגית הוא בעיית הנציג,
והאפשרות שהמבקש ובאי כוחו יעדיפו פשרה הממקסמת את תועלתם האישית על
חשבון חברי הקבוצה. לא התרשמתי כי חשש זה מתקיים בענייננו, וניכר כי המבקשים
ובאי כוחם פועלים למקסום התועלת לקבוצה, ובמקרה זה אף פעלו לפי המלצת בית
המשפט כי לעתים טובת הקבוצה היא קבלת פיצוי מוקדם ומובטח, ולא פיצוי
פוטנציאלי גבוה יותר, אך מאוחר ומסוכן.

37. נוכח כל אלו הגמול ושכר הטרחה המומלצים מאושרים, אך מובהר כי אלו
ישולמו 30 ימים לאחר קבלת אישור על העברת הכספים נושא הפשרה לקרן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

38. בנוסף, מאושר החזר הוצאות. סכום זה סביר ביחס לעלות ההליכים, כולל חוות הדעת, תרגום המסמכים לצורך המצאתם לחו"ל, והוצאות נוספות בשנותיו הרבות של ההליך. עם זאת, יוער כי בהמשך יהא מקום לשקול את סכום ההוצאות הכולל שנפסק ולבחון התאמתו לסכום ההוצאות הכולל.

סוף דבר והוראות להמשך

39. הסדרי הפשרה מאושרים, ומקבלים תוקף של פסק דין.

40. בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות יש לייעד את הכספים שיועברו לקרן לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית. בהתחשב בכך שמדובר, בין השאר, בסוגיה צרכנית, בייקור מסכי מחשב, ובפגיעה בתחרות, נקבע כי על הקרן לייעד את הכספים, במידת האפשר, לפרויקטים הנוגעים הגברת שימוש במחשבים ובטכנולוגיות (לרבות לימוד תוכנה, הכשרות, רכישת ציוד והתקנת קווי אינטרנט), בקרב הציבור הכללי, קטינים ובני נוער, חיילים משוחררים, אוכלוסיות חלשות, ובימים קשים אלו גם מפוני המלחמה ומי שבתיהם נפגעו כתוצאה ממנה; פרויקטים הקשורים בהגדלת התחרות בישראל ואכיפתה; פרויקטים הנוגעים ליוקר המחייה בישראל, כולל סיוע לאוכלוסיות חלשות; וברוח התקופה – פרויקטים הנוגעים לשיקום וסיוע לנפגעי המלחמה, לרבות פצועים, משפחות שכולות, חיילי מילואים שנפגעו, עסקים שנפגעו, מפונים, מי שבתיהם ניזוקו, וכל גורם נזקק אחר. במידה ולא ימצאו פרויקטים או גופים מתאימים ניתן לייעד את הכספים לפי שיקול דעת הקרן, לנושאים קרובים במידת האפשר.

41. הצדדים יפעלו בהתאם לדין, לרבות לפי סעיפים 25(א)(4)(ז) לחוק תובענות ייצוגיות והתקנות מכוחו. נוסח ההודעות שצורפו להסכמי הפשרה מאושר. גודל האותיות בפרסום לא יפחת משלושה מ"מ. בנוסף, ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, יש לפרסם את הסכם הפשרה באתרי האינטרנט של המשיבות בישראל. עדכון על הפרסומים יוגש לתיק בית המשפט.

42. הצדדים יגישו עדכון על ביצוע הסדר הפשרה תוך 30 ימים מסיום ביצועו.

43. המשך הליכים מול יתר המשיבות – כפי שנקבע.

27

28. ניתן היום, י"ז סיוון תשפ"ד, 23 יוני 2024, בהעדר הצדדים.

29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 10812-11-14 מירום ואח' נ' LG ELECTRONIC INC ואח'

תיק חיצוני: 1229/22

רמי חיימוביץ

רמי חיימוביץ, שופט

1

2

